

SETMANARI POPULAR, HUMORÍSTICH Y LITERARI
Deslligat de tot partit polítich

SORTIRÁ CADA DISSAPTE

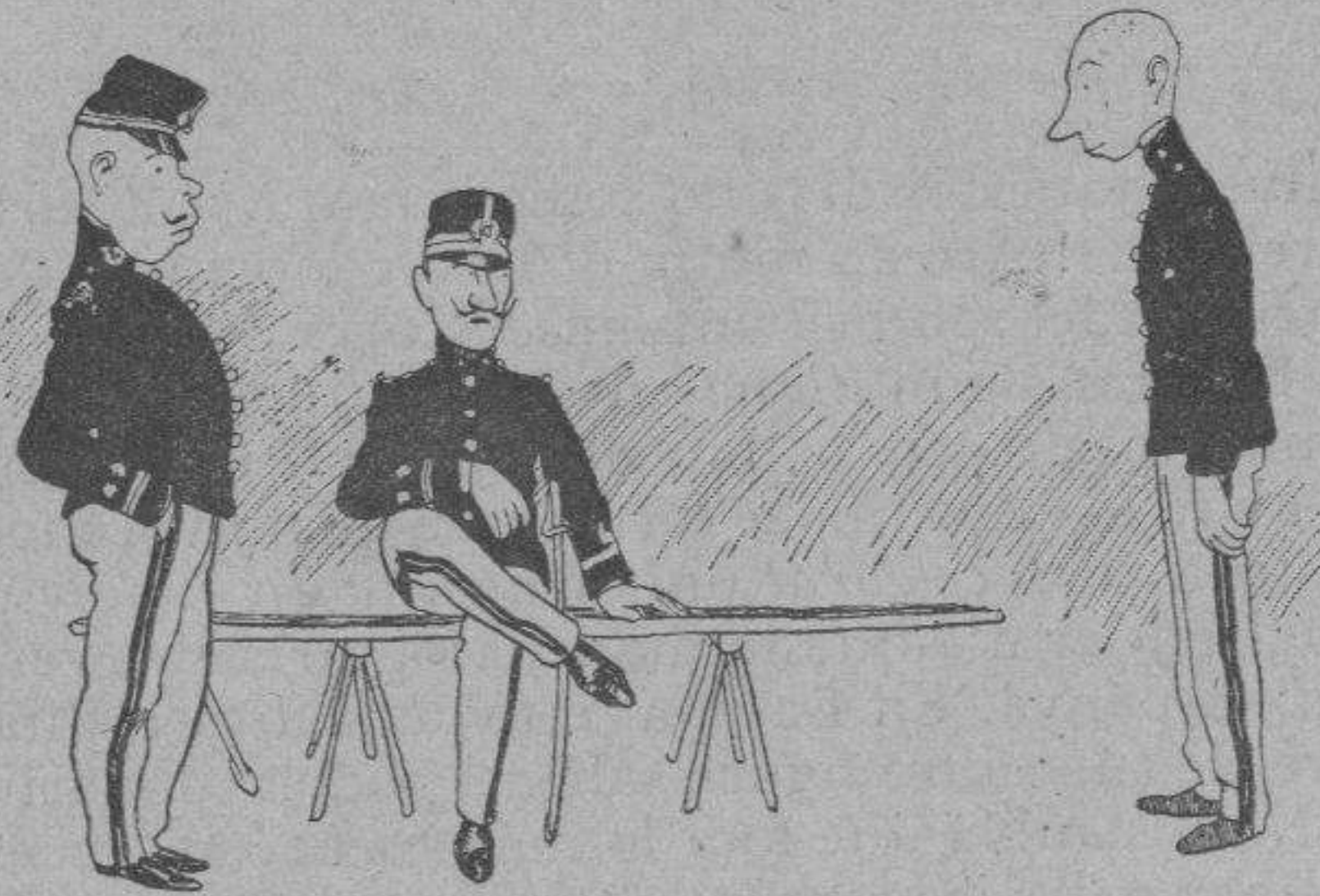
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Molas, 24, entressol

Número solt, 5 céntims.

Atrassats, 10 céntims.

SUSCRIPCIÓ: Un any, 3 ptas.—Mitj any, 1'50

Los suscriptors del interior, rebrán lo folletí encuaderna

—Diguim, senyor Coronel
 diuhen tots los meus companys

si haven mort Martínez Campos
 hem d' anar tots endolats.

INCAPACITAT ULTIM FOLLETÍ DE DIT DRAMA

VUYTÉ FOLLETÍ DE LA COMEDIA **L' AFANY**

LA SETMANA

¡¡El diario de la noche ab la mort d' en Martínez Campos!!
¡Hola! Vaig dirme entre mí. Ja tinch assumpto per enterar als meus
lectors. Nada! Nada! Vinga la pluma y amunt y fora, la qüestio
es embrutar paper.

¿Quí era en Martínez Campos? Suposo que no serán tant igno-
rants per créurers que baix una infinitat d' anys ha sigut una de
las primeras personas dintre la política contemporánea.

Sí, senyors: una primera persona, mes ben dit, un personatje.

El niño llorón com li deyan algúns bromistas allavors que ta-
llaba 'l bacallá, (per més que crech que sempre ho havia fet), ha
deixat un vuyt algo difícil d' omplir dintre lo ram militar. Des-
cansi en pau.

Recordo algúns fets de la seva vida que no relato, puig com
jo d' historiador no 'n tinch la planta, crech que lo més conve-
nient es deixarho pe 'ls que son aficionats á n' aquesta materia.

Lo general Martínez Campos ha mort pobre. La seva viuda si
no ha quedat á la miseria poch se n'hi falta. No ho arribo'á com-
pendrer ó jo soch tonto ó 'ls meus ulls m' enganyan. De totas ma-
neras podém dir alló: *Vaya rodando la bola.*

*
* *

En Silvela aquestos días no sosega. Ja n'hi ha surtit ja, de fey-
na, ¡pobre home! Ara ab motiu d' haver mort una de las figuras
mes principals del seu brillant museu corra preocupat d' un puesto
á l' altre buscant algú *digne* qu' el substitueixi.

¿Vol un consell, senyor Silvela? Miri, si 'm vol creurer á mí,
com qu' avuy los generals se forman de qualsevol modo, vull dir...
¿sap? Vestiria ab el *celebrat* uniforme á n' en Dato y... ¡alsa, cámp-
patela noy! Potser d' aquesta manera lograria la verdadera rege-
neració d' Espanya. En Dato ja 'n té de táctica militar y quan no
en Villaverde (un' altre figura salient) podria donarli alguna lli-
soneta. ¿No li sembla que fora lo més apropósit? ¡Y es clar home!
Las cosas ben miradas sempre donan resultat.

*
* *

La Reyna tracta de concedir un títol de Marquesat á la descon-
solada viuda del general. ¿Voldrían explicarme quins mérits ha fet
aquesta senyora, perque se li tributi tal honor? ¿No dihuen que ha
quedat sense un quarto? Donchs lo millor fora... pero ¡ay! ves
també lo que anaba á dir: no 'm recordava qu' avuy els nombra-
ments de noblesa son la part més delicada de la persona. Y ade-
més... ¡son tan baratos!

*
**

Algúns periodistas s' han entretingut en fer la mar d' elogis á la memoria del gran capitá... general. ¡De planxas que 'n fá la prensa! Fhá poch temps havia sigut *la comidilla de la crítica* y avuy no sé ab quin interés dedican sueltos y més sueltos dedicats á honrar lo seu recort. Quanta rahó tenia aquell francés... ¡*L' argent fa tout!*

MONFONT.

CRÓNICA HUMORÍSTICA

—Deu lo quart senyora Tuyas,
—Quina sorpresa agradable! .
entri, entri.

—Tothom bo?

—Sí, senyora; be per are.

—Me n' alegro.

—Segui segui,

¿qué de bo la porta á casa?

—Lo desitj de veurels tots

—Gracias Pona, molts gracias.

¿Ja ha arribat de l' estiuheig?

¿qué hi diuhen per Collsacabra?

—Tothom bó; tothom trempat
y contents com unas pascuas.

Hem passat lo veraneig

ab un temps molt agradable.

—*Vaya vaya* me n' alegro.

—Y vostes?

—A Santa Eulalia.

—Crech qu' es bon punt.

—Ja pot dirho

ha fet un temps emvejable

¿quins recons!... ¿quina verdor!

¿quins passeijos! ¿quinas ayguas!

Alló si qu' es viure al cel!

Filleta tenia ganas

de passari fins Decembre

mes no pot ser; en Rocalba

te com sap los seus negocis

y l' hi faig jo molta falta.

El tinch tan acostumat

al nostre menjar de casa

que sent fora tot ho anyora

¡y es tan lluny á Santa Eulalia!

Pobret! crech be que m' estima
igual que com vam casanse!

—Igual m' ha passat á mí

en Jaument es molt de casa

y tení qu' aná á la fonda

es cosa que l' empalaga

y jo á dir la veritat

quant mes son los anys que passan
mes del pobre marit meu

sento l' amor y anyoransa?

¿Com que no hem tingut familia!

—Tampoch nosaltres; pro vaja

si el carinyo es verdader

val á dir, no fa cap falta

Deu m' en quart com donya Rita

qu' ha tingut dotse canallas

y l' hi donan tals disgustos

que pobreta me fa llástima.

Alló no es viure; á tota hora

te rahons dintre sa casa;

are l' un te 'l garrotillo;

are l' altre enginas blancas;

ó un tercer l' hi te la rosa

ó 'l petit l' hi pateix d' asma.

—¿Vol dir d' asma?

—O altra cosa

qu' es enfermetat y *bastá*.

Ja l' hi dich que son disgustos

que serán molt bons per altres

pro 'l qu' es jo no ho sofriría

ja 'm tindrian enterrada.

—Qué hi farém? cosas del mon

mes jo hi tinch certa recansa

No es que may trobo á faltar

los disgustos de que 'm parla
mes es just que confesém
las mil horas de bonantsa
que donan los infantons
ab sa tranquila mirada.
Jo confesso que 'ls anyoro
y si allí á Collsacabra
tenía tal distracció,
no 'n sentiría anyoransa:
mes are, just es di 'l qu' es
tota sola, 'l temps may passa
y á *pesar* de ser froadosos,
y de tenir bonas ayguas,
trobo aquet poble ensopit
y 'ls tres mesos may acaban.
—Te rahó, senyora Rosa
també per mí molt s' allargan
mes cal seguir la corrent

y si 'ls altres l' estiu passan
en un poble estiuhejant
¿perqué no hem de fe 'l que 'ls altres?
Es vritat qu' es gasta molt
mes qué hi fa?

Ja ho dich jo ¿y ara?
perque van ferlos rodons?
—Per corre d' un cap á l' altre,
—*Con que* m' he alegrat de veurela
espressions á en Rocalba.
—Molts recados al marit.
—Gracias Tuyas .. muchas gracias.

.....
—Tant que diu del veraneig
y ni sols del Putxet passa.
—Tals bocadas de gastar
y no passa de Vallcarca.

BOCA CEGA.

II EL CARRETÓ!!

Quadret al viu

I

Los vehins de l' antigua Barcelona 's dirigían á sos respectius dormitoris després d' haber *tomado el fresco* en los balcóns, fines-
tras y portals de sas casas, un dels días mes calurosos del istiu prop
passat.

Los botiguers habían ja desembaraçat los aparadors, tenían las
portas ben tancadas, y ab los metxeros baixos repasaban lo calaix,
lliures d' aqueixa manera d' aquells que sempre miran pels des-
cuidats.

Los serenos ab sa veu clara y acompassada anunciaban las ho-
ras que 'ls rellotjes marcaban; y 'ls vigilants movían fresa ab los
manyochs de claus al tancar las portas, anunciant son pas ab los
pausats cops de xuxo á las asseras.

Pels carreróns no s' hi veu ningú: la gent sols s' dirigeix per las
Ramblas, Paseig de Gracia, de Colón y pels carrers prop dels
quals hi han teatros, balls y altres *funcions nocturnas*.

Un aspecte bastant solitari presenta el carrer Baig de Sant Pere;
sols de tant en tant s' ou lo taconeitx d' algún jove que no disposa
encar de la clau d' escala, ó be d' algú que va en busca del metje,
llebadora, etc.

II

Las onze acaban de caurer del campanar de nostra Catedral,
quant d' una de las escaletas d' aquell carrer, surt, portant en la

má un cabás d' escombrerías, una minyona, ab pas per cert inse-
gú, puig tem l' hi fasa pagar la multa lo municipal qu' apuntalat
al cantó del carrer d' Alvarez y fumant l' ultim caliquenyo, espe-
ra el rellevo que sembla venir ab mes retrás que de costúm.

Acaba de llenzar las escombrerías, lo guardia sen va cap á
Santa Catarina y surten del cap del carrer dos gossos (Tremendo
y Milort), que molt prest s' acostan al pilot qu' acaba de ser llen-
sat, y mentres furgan entaulan aqueix dialech:

—¡Carat, carat!—diu en Tremendo,—ahir al mitj día la nostra
rassa no podía pas transitar pels vols de Santa Catarina. ¡Fillets de
Deu! 'ls llasseros investían á tot bitxo vivent, de manera que jo fins
havía pensat telefonar al senyor Arcalde perque al menos un parell
d' horas cada día poguessem veurens lliures d' aqueix endiablát
carretó que...—

—¡Calla!—diu Milort interrumpentlo,—sembla que per allá
baix venen dos de la nostra familia ab mala fatxa.—

—Ep...,—contesta 'n Tremendo, dirigintse als *hostes* ab veu
ronca y crispantselhi 'ls pels del clatell,—Ojo ab tocar res de la
pila; demaneu primerament permís y cédula al canto.—

—Per Miseria 'm coneix tothom: Gavilán s' diu mon company,
diu 'l primer dels arribats fa poch.—

—Noys—fa en Gavilán—podeu dar gracias á Deu si 'm veyeu,
dochs; ahir 'm vareig salvar d' una y bona com voltant, per Santa
Catarina no 'm cassan 'ls bárbaros del carretó.—

—Aixó explicava yo á Milort quant vosaltres habeu arribat,—
replicá Tremendo.—

—Pero, ab tot—afegeix Gavilán—avuy me trovó en vostra com-
panyía; mes... no sé perque 'm sembla que aquest que s' atança
es lo Xalin qu' ahir á la mateixa hora que yo, vareig véurer correr
com un llampech per aquestos voltants, pero como jo també *tenia*
pressa no vareig poguerli preguntar la causa de la *fuga*.

III

—¿Com aném Xalin? Quina mala cara que fas, sembla qu' has
rebut algún susto—l' hi dihuen 'ls quatre que l' esperavan.—

—Estich molt mal,—diu l' interpelat.—Desd' ahir al dematí no
he menjat res y desde ahir la nit m' he estat dessota una pila de
taulóns del Port, fins que la carpanta vulgas no vulgas m' ha fet
sortir.—

—Com qu' ets tant vergonyós, per aixó no has pogut desdeju-
narte—diu en Milort.

—No,—contesta en Gavilán—ha sigut per prudencia.—

—Vaja, sigui per lo que sigui—afegeix en Miseria—yo m' apia-
do de tú; té, aquí van dugas esclofoilas d' ou y una bona cantitat
de pelas de patata.

Pero luego en Tremendo, que per ser lo més forsut del remat,

y haver arribat lo primer al lloch, s' consideraba l' amo de la pila, l' hi endosá algúns grapats d' ossos mal escurats que referen á Xalín.

(Continuará.)

À LA VORA DEL FOCH

Uns pagesos tenían un fill que seguía la carrera eclesiástica. Durant lo temps de vacances lo tingueren á casa seva. Los seus pares estavan més goixosos d' ell que si haguessin tret la rifa.

¡Que n' es de sabi 'l meu noy! ¡Qu' en sap de llibres! deya sa mare obrint un pam de boca.

Un dia van convidar al secretari del Ajuntament á fi de qu' admirés lo gran talentás que tenia.

Vejám, vejám, si 'n dirás una de las tevas!—digué 'l pare tot entussiasmat.

En tot aixó servían á la taula un llus que feya bastanta pessa als ulls del secretari.

—Ara veurém aixó com s' arregla,—saltá 'l fill. Agafá un ganivet y comensá á repartir lo peix, dihent lo llatinorum següent: *Capis, patris, cui-is matris mitji mei, secretorum no 'n proborum.*

¿Qué tal? ¿Sería tonto?—P. R.

Dos noyets contemplan la casa de la moneda.

—¡Mira, mira, Felipín, quant de fum surt per la xemaneya!

—¡Naturalment! Com qu' estarán fregint lo diner!

A cal bacallaner:

Lo comprador.—¿Quan val aquest casco d' arengadas?

Lo bacallaner.—Quatre duros.

—¿Y quantas arengadas hi ha?

—Un miler.

Lo comprador, trayentse dos céntims de la butxaca:

—Fassi 'l favor de donarme la milésima part del caixó.

En una parada de melóns.

Un home que 's presenta ab l' intent de comprarne un, pregunta á un amich seu.

—¿Que 'is coneixes tú 'ls melóns?

Resposta del amich:

—Prou, mira, tot aixó ho son.—J. Roca Jové.

DE TOT ARREU

Una visita á l' Academia Católica de Sabadell

Agrahidíssims y satisfets poden estar los socis del Centre Moral Instructiu de Gracia per la rebuda que 'ls feren los benvolguts companys de l' Academia Católica de Sabadell en sa visita á l' esmentada associació per las festas de la Mare de Deu de las Mercés d' enguany.

Difícil es, en tant poch espay com permet lo periódich poguerhi enquibir una resenya complerta de la festa.

Ab lo primer tren del diumenge al matí, nos trasladárem á la trevalladora ciutat, ahont hi trovárem esperantnos ja, en l'andén, al digníssim president de l'Academia senyor Fonoll, acompanyats dels senyors Picard, Costa y varis altres socis; se cambiaren entr' uns y altres las paraulas de benvinguda, y després d' un modest *piscoiabis*, emprenguérem lo camí de la pintoresca é histórica ermita de la Verge de la Salut, ahont algúns socis baix la entesa direcció de son mestre senyor Ferrer, cantaren una bonica missa del malaguanyat mestre lo pare Guzmán, estrenantse, acabada aquesta, un sentit himne dedicat á la Verge de la Salut, lletra del jove poeta sabadellench en Joan Costa Deu, música del celebrat mestre compositor lo senyor Cassadó, que produhí un magestuós é imponent efecte; com ba'égava nostre cor y s'enlayrava, sentint las armoniosas notas que ressonavan, omplenant la petita nau que 's trovaba plena de devots qu' havían acudit de la ciutat per fruhir una festa tant senzilla; per saboreijar aquella prova de fe y amor que á la seva excelsa patrona de Sabadell s' endressava.

Al sortir de l' ofici 'ns despedírem del conciliari de l' Academia lo sabi y virtuós Dr. Sardá y Salvany que 's trovaba en lo temple entre nosaltres. Deu li pagui la bona voluntat que 'ns demostrá, puig nosaltres no 'ns en creyém mereixedors de tanta honra.

Esperant l' hora del dinar ferem vía cap á la Font de la Salut, regnant la més complerta cordialitat, y escursant lo temps las bonas ocurrencias que com un foch graneijat tota la colla derrotxava.

Una vegada assentats al voltant d' aquellas taulas convenientment disposadas, ahont se doná compte ab bona gana d' aquell *menú* tot á la catalana, ni lo més petit núvol enfosqui l' alegría general, com acostuma á passar sempre en totas las festas ahont s'hi aplega gent que parla nostra valenta llengüa, y allí poguérem apreciar lo verdader desitj que tenían los companys de Sabadell en que 'ns resultés molt agradívola l' estada entre ells, desvetllantse y fent els honors de la taula ab totas las reglas que lo més meticulós hagués pogut demanar.

Acabat de dinar se cantaren algunas cansóns catalanas: lo senyor Más y Casanovas llegí un parlament de gracias que fou molt celebrat pe 'l bon humorisme que respirava, alsantse després lo senyor Fonoll á donar la benvinguda als socis de Gracia en nom de l' Academia de Sabadell. Sas conmovedoras paraulas foren acullidas ab forts picaments de mans y ab crits de visca l' Academia y el Centro—y aixó que uo s' havia fet *mullader* ni portavam *claque* llogada—senyal que son breu parlament se filtrá fins al cor de tots los qu' allí 'ns trovabam.

Entrárem de nou á l' ermita; cantárem una salve de despedida y 'ls goigs á la Verge y avans d' endressar los passos cap á la ciutat—célebre pe 'ls panyos,—l' amich Calmell feu un grupo fotográfich de tots reunits, á la plasseta de l' enfront de l' ermita, y camí avall á esperar la nit per donar una funció teatral al local de l' Academia, ahont s'hi posá en escena la bonica comedia íntima de 'n Abril y Virgili «L' afany»; estrenantse 'l divertit monólech en prosa, original d' en Mas y Casanovas, «Un cap de brot», en el qu' hi lluhí sas excel·lents qualitats l' intelligent aficionat senyor Calmell, acabant la funció ab la coneguda pessa «L' anticuari del Putxet.»

La tasca dels gracienses fou coronada per abundants aplaudiments, sortint lo nombrós y escullit públich qu' omplenava l' hermós saló de l' Academia, satisfet y desitjós de que sovintejin aqueixas festas qu' encoratjan y estrenyen ab dols llas de germanor las Associacions Católicas.

Pe 'l mes entrant son esperats al Centre Moral de Gracia la secció dramática de la Academia de Sabadell, regna en lo Centre lo més franch entussiasme, y es esperada ab verdader desitj tant honrosa visita.

A son degut dia n' enterarém á nostres llegidors; are sols nos resta fer constar que molt nos plau véurer á las Asociacions Católicas anar á la una envers l' ideal de poguer alsar un teatro veritablement propi com los hi correspón y tanta falta 'ls hi fá.

Sant Vicents dels Horts. —«Centre Católich» —Lo diumenge prop passat se representá en aquest Centre lo drama de P. Modolell «Primers batechs», obtenint un bon éxit, finalisant ab la pessa del mateix autor «L' herbeta de la virtut» que feu partir de riurer al nombrós públich que omplía la sala d' espectacles.

—Hem rebut lo Butlletí del Centre lírich dramátich de Sabadell y la Revista de Tarragona titulada «Patria», ab los quals queda establert lo cambi.

—Diumenge passat en lo «Patronat del Obrer» del Poble Nou, s'hi representá lo bonich drama del immortal Pitarra «Las joyas de la Roser», siguent molt ben secundat pe 'ls senyors Cuspinera, Montserrat, Escarré, Marco, Homet y altres. Finalisá la funció ab la bonica comedia original del mateix autor «Cosas del oncle», que divertí molt á la concurrència qu' era numerosa.

—En la «Joventut Católica» de Tarrasa tingue lloch lo diumenge prop passat la representació del drama en tres actes «Los moneders falsos», d' en Manubens, admirablement desempenyat pe 'ls senyors Cassañé, Puig, Font, Comellas, Rodó, Massagué, Soler, Armengol, Ballvé y Cadafalch. Finalisá la funció ab lo juguet castellá «Instrucción.»

Se prepara en dita societat l' estreno del drama en tres actes «Lo cap del rey», original de nostre particular amich don P. Salom Morera.

OBRAS NOVAS

GENT DE MONTANYA, drama en tres actes y en vers original de J. Albanell y Vilas.

Preu: 2 pessetas

LA CADENA DEL CAPTIU, drama en tres actes y en vers original de J. Abril Virgili.

Preu: 2 pessetas

* Se troba de venta en nostra Administració —Los de fora tenen que enviar l' import mes 5 céntims pel franqueitx.

Serveys de la Companyia Trasatlántica

DE BARCELONA

Duas expedicions mensuals á Cuba y Méxich, una del Nort y altra del Mediterrani.—Una expedició mensual á Centre América.—Una expedició mensual á Río de la Plata.—Una expedició mensual al Brasil arrivant fins al Pacífich.—Tretze expedicions anyals á Filipinas.—Una expedició mensual á Canarias.—Sis expedicions anyals á Fernando Póo.—156 expedicions anyals entre Cádiz y Tànger, arrivant fins á Algeciras y Gibraltar.—Las fechas y escalas s' anunciarán oportunament.

Pera més informes, acudeixís als Agents de la Companyia

Eduardo Albacar, impressor: Valencia, 247.—Barcelona.